

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर – २०२५

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:-श्रमाचे अर्थशास्त्र (EDSE-501)

दिनांक : १३/१२/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा(कोणतेही दोन)

(४०)

१. श्रम अर्थशास्त्राचे स्वरूप, व्याप्ती आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
२. किमान वेतन म्हणजे काय? त्याचे उद्दिष्ट, समस्या व परिणाम स्पष्ट करा.
३. उत्पादकता आणि वेतन यामधील संबंध स्पष्ट करा.
४. श्रम गतिशीलता याची व्याख्या करा व तिचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. भारतातील रोजगार धोरणांचा आढावा घ्या.
२. ब्रेन ट्रेन (मेंदू पळ) समस्येवर प्रकाश टाका.
३. भारतातील कामगार संघटनांवर सविस्तर लेख लिहा.
४. ग्रामीण व नागरी भागातील श्रमिक वेतन व परिस्थितीतील फरक स्पष्ट करा.
५. वेतनाची संकल्पना आणि सिद्धांत स्पष्ट करा

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. श्रमाची वैशिष्ट्ये
२. वेतनासंबंधित समस्या
३. उत्पादकता वाढवण्याचे उपाय
४. बेरोजगारीचे प्रकार

Translation in English
Sub: Economics of Labour (EDSE -501)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain the nature, scope, and importance of Labor Economics.
2. What is minimum wage? Explain its objectives, problems, and effects.
3. Discuss the relationship between productivity and wages.
4. Define labor mobility and explain its types.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Evaluate the employment policies in India
2. Explain the problem of brain drain.
3. Write a detailed note on trade unions in India.
4. Discuss rural and urban differences in labor wages and conditions.
5. Discuss the concept and theories of wages.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Characteristics of Labor
 2. Problems Related to Wages
 3. Ways to Improve Productivity
 4. Types of Unemployment
-